

ACCIO

Setmanari d'Esquerra Republicana

Portantveu del Centre Republicà Català

Redacció i Administració: Francesc Layret, 21

ANY XV

BADALONA. 10 DE JUNY DE 1933

NÚM. 632

LA CAIGUDA DEL GOVERN DE LA REPÚBLICA REMARKES SOBRE LA CRISI

En sortir del Consell de ministres que sota la presidència del President de la República va celebrar-se ahir al Palau Nacional, el Govern va facilitar la nota següent:

«El senyor President del Consell ha proposat al senyor President de la República la substitució del senyor Carner en la cartera d'Hisenda i la divisió en dos del ministeri d'Agricultura, Indústria i Comerç, per creure el Govern indispensables ambdues mesures.

El senyor President de la República ha manifestat que, sense perjudicar la seva resolució sobre tal proposta, desitjava consultar prèviament les representacions de les forces republicanes.

El Govern, estimant que aquesta manifestació del President de la República implicava una negació de confiança ha presentat a l'acte la dimissió.

(Dels diaris.)

No sóc pas dels sorpresos per la crisi del Govern Azaña. La crisi en si no té res de sorprenent. Allò que pot estranyar, i fins sorprendre, són algunes de les circumstàncies en què el President de la República ha plantejat la qüestió. Tal com estava, d'alguns mesos ençà, el plec dins el Parlament, calia fer una cosa o altra. I trobo que més hauria valgut resoldre la situació força setmanes abans.

El senyor Alcalà Zamora, amb la seva declaració davant el Consell de ministres, ha donat la cara personalment, directament. Haurà estat encertat o no. Però cal reconèixer que s'ha definit amb netedat. Ara tothom sap i tothom ha vist que és per la seva actitud que s'ha produït la crisi.

Diverses informacions de Madrid asseguren que, davant l'actitud del President de la República, el President del Consell de ministres quedà molt sorprès. En efecte: quan apareixen superades les dificultats internes dels partits que tenen representació en el Govern, el cap de l'Estat, per compte propi, provoca la crisi.

Els maliciosos relacionen el que ha succeït amb unes declaracions reticents dels senyors

Lerroux i Maura. El primer va dir, el dimarts, que ni aquell dia ni l'endemà no passaria res, però que l'endemà—dijous—ja ho veuríem. I el segon digué que els esdeveniments no es produïrien al Congrés radical-socialista ni a les Corts, ans bé en un altra banda. I tots dos ho han encertat; Lerroux ha encertat el dia i Maura ha encertat el lloc.

Casualitats? Perspicàcia? Informació especial? No gosó respondre aquest interrogants.

**

Aquesta crisi és constitucional. La Constitució de la República exigeix que els Governos tinguin la doble confiança del país i del Parlament, i dona al President la facultat de nomenar ministres i separar-los. El President de la República tria directament el cap del Govern, i a proposta d'aquest nomena els ministres.

Però aci cal senyalar un detall que no és gaire comú en les crisis ministerials produïdes per iniciativa pel cap de l'Estat: i és la intervenció d'aquest en la tria del ministres. Tal com la crisi s'ha produït concretament, el senyor Alcalà Zamora ha cregut que no havia de deixar lliure tot seguit el senyor Azaña per a realitzar una petita modificació ministerial.

Es evident que un President del Consell de ministres ha de tenir llibertat per a formar i reformar el seu ministeri, i que és el Parlament, i no pas el President de la República, qui ha d'aprovar, amb seu vot de confiança, la composició del Govern. Un President del Consell que, tal com està la Constitució espanyola, admetés que el cap de l'Estat col·laborés en la tria del ministres, perdria la seva autoritat i mancaria a l'esperit dels preceptes constitucionals. Des del moment que el cap de l'Estat vol fer consultes sobre una modificació del Gabinet proposada per qui el presideix, aquest ha de considerar el cas com una denegació de la confiança presidencial i per tant, ha de dimitir amb tot el Govern.

I això és el que ha passat.

¿Però és que el senyor Alcalà Zamora ha